

Warszawa, dnia 2 listopada 2020 r.

Komunikat FOR 36/2020:

Zawieszenie zakazu handlu na czas epidemii – krok w dobrym kierunku

- 26 października Senat przedstawił propozycję zawieszenia przepisów zakazujących handlu w niedziele na czas stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz okresie do 90 dni po odwołaniu tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.
- Forum Obywatelskiego Rozwoju krytykuje zakaz handlu w niedziele, odkąd „Solidarność” przedstawiła obywatelski projekt ustawy w 2016 roku. Zakaz ten godzi w wolność gospodarczą oraz jest szkodliwy konsumentów, przedsiębiorców i pracowników. Co więcej, obecne w obowiązującej ustawie nieprecyzyjnie sformułowane przepisy i dziesiątki wyjątków sprawiły, że uznaliśmy ją za legislacyjny bubel roku.
- Mimo szkodliwości zakazu rząd nie planuje go zawiesić ani znieść. Z kolei Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców przedstawił absurdalną argumentację, że zawieszenie albo zniesienie zakazu handlu uderzyłoby w bardziej dotknięte przez pandemię branże jak „turystyka, gastronomia, usługi, kina i teatry”.
- Szkodliwy w normalnych czasach zakaz handlu w niedziele jest tym bardziej szkodliwy w okresie pandemii i towarzyszącego jej kryzysu. Zawieszenie zakazu handlu na czas pandemii poprawiłoby sytuację ekonomiczną branży handlowej, pomogłoby zapewnić miejsca pracy pracownikom sektora handlu, a także usprawniłoby dystansowanie społeczne. Docelowo jednak należy znieść zakaz na stałe.

Obciążenia biurokratyczne, ograniczające konkurencję regulacje, nieelastyczne prawo pracy, skomplikowane i skutkujące czasochłonnością rozliczeń z urzędem skarbowym przepisy podatkowe to problemy od lat wskazywane przez przedsiębiorców jako największe bariery działalności gospodarczej. Pandemia COVID-19 skłoniła rząd do wprowadzenia dodatkowych obostrzeń często negatywnie wpływających na działalność gospodarczą.

Uważamy, że zwłaszcza w tym trudnym okresie przedsiębiorcy potrzebują deregulacji, która zwiększy ich elastyczność w dostosowywaniu się do nowych warunków gospodarczych. Dlatego szukamy rozwiązań, którego pomogą wyzwolić potencjał przedsiębiorców. Chcąc znaleźć najbardziej szkodliwe dla przedsiębiorców przepisy i pokazywać korzyści z deregulacji dla wzrostu po kryzysie, uruchomiliśmy portal www.deregulacja.pl.

26 października Senat przedstawił propozycję zawieszenia przepisów zakazujących handlu w niedziele na czas stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz okresie do 90 dni po odwołaniu tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni (druk nr 238: projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych)¹.

Forum Obywatelskiego Rozwoju krytykuje zakaz handlu w niedziele, odkąd „Solidarność” przedstawiła obywatelski projekt ustawy w 2016 roku. Zakaz ten godzi w wolność gospodarczą

¹ <https://www.senat.gov.pl/prace/druki/record,11064.html>

oraz jest szkodliwy konsumentów, przedsiębiorców i pracowników – dla konsumentów oznacza wyższe koszty i mniejszą wygodę robienia zakupów, a najskuteczniejszym firmom ogranicza możliwości rozwoju i zwiększania produktywności, co przekłada się na niższy wzrost wynagrodzeń pracowników². Co więcej, obecne w ustawie nieprecyzyjnie sformułowane przepisy i dziesiątki wyjątków sprawiły, że uznaliśmy ją za legislacyjny bubel roku³. Nie widzimy żadnych powodów, dla których państwo miałoby ingerować w swobodę dokonywania zakupów przez konsumentów i swobodę zawierania umów przez przedsiębiorców i pracowników.

Mimo ponawianych zwłaszcza w ostatnich miesiącach apeli środowisk przedsiębiorców rząd nie planuje zawieszenia ani zniesienia zakazu handlu. Nie przedstawił jednak żadnego uzasadnienia dla swojego stanowiska. Poparcia dla zawieszenia albo zniesienia zakazu handlu nie wyraża też Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców. W niedawnym wywiadzie dla „Dziennika Gazety Prawnej” Adam Abramowicz stwierdził, że „zniesienie zakazu mogłoby się okazać dodatkowym problemem dla branż, które wymagają szczególnego wsparcia”, takich jak „turystyka, gastronomia, usługi, kina i teatry”.

Powoływał się przy tym na raport przygotowany na zlecenie Jadwigi Emilewicz, z którego rzekomo wynikało, że do tych właśnie branż przesunęły się dochody z sektora handlu. Komentując wspomniany raport, zauważyliśmy, że jest on nierzetelny, stronniczy i antyprzedsiębiorczy⁴. Raport nie wyjaśniał, za sprawą jakich procesów zakaz handlu w niedziele miałby być korzystny branży turystycznej, gastronomicznej czy rozrywkowej – tym bardziej trudno dostrzec te rzekome korzyści w okresie pandemii. Należy ponadto zauważyć, że zgodnie z ustawą Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców ma stać na straży poszanowania m.in. zasady wolności działalności gospodarczej, bezstronności i równego traktowania, uczciwej konkurencji czy słuszych interesów przedsiębiorców⁵. Trudno znaleźć usprawiedliwienie dla uporczywego popierania przez Adama Abramowicza regulacji w istocie zaprzeczających swobodzie działalności gospodarczej.

Szkodliwy w normalnych czasach zakaz handlu w niedziele jest tym bardziej szkodliwy w okresie pandemii i towarzyszącego jej kryzysu. Zawieszenie zakazu handlu na czas pandemii poprawiłoby sytuację ekonomiczną branży handlowej, chroniłoby miejsca pracy, a także – przez rozłożenie możliwości dokonywania zakupów na siedem zamiast sześciu dni w tygodniu – usprawniłoby dystansowanie społeczne. Dlatego senacki projekt jest krokiem w dobrym kierunku – w kierunku większej wolności gospodarczej. Uważamy przy tym, że docelowo należy znieść zakaz handlu na stałe.

² <https://for.org.pl/pl/a/4109,analiza-for-zakaz-handlu-w-niedziele-szkodliwy-dla-konsumentow-pracownikow-i-sektora-handlu>

³ <https://for.org.pl/pl/a/5645,komunikat-23/2017-uchwalony-zakaz-handlu-w-niedziele-to-ograniczenie-wolnosc-wyboru-szkody-dla-gospodarki-i-bubel-legislacyjny>

⁴ <https://for.org.pl/pl/a/6735,komunikat-14/2019-ministerialna-ocena-zakazu-handlu-nierzetelna-stronnicza-i-antyprzedsiębiorcza>

⁵ Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. poz. 648).

Komunikat jest częścią projektu www.deregulacja.pl realizowanego w ramach Atlas Network COVID-19 Partner Response Fund.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązuje i planowane prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR
tel. 500 494 173
e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA



Marcin Zieliński

Ekonomista FOR

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl
[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR